

Možje kakor Linhart, neumorno delavni sami, vplivajo blagodejno tudi na svoje znance. Tako je Linhart s Zoisom nagovoril Vodnika, da je začel z letom 1795. izdajati „Pratiko“. Pomagal je Vodniku pri sestavi pratike, opravljal je korekturo in sklenil prirediti izpiske iz svoje nemške zgodovine za pratiko. A sodelovanju njegovemu je pri tem koristnem podjetju napravila nepričakovana njegova smrt nagel konec.

* * *

Konec osemnajstega stoletja je vstajala našemu slovstvu nova doba. Med zaslužne može, ki so jeli preganjati temo nezavednosti, ki so skrbeli za pouk, izobrazbo, pa tudi za zabavo preprostega naroda, spada v prvi vrsti Linhart. Bil je med njimi eden najdelavnejših. Pri vsem delovanju pa ga je vodila čista, požrtvovalna ljubezen do domovine. To nam izpričuje že njegova mladostna pesniška zbirka „Blumen aus Krain“, to nam izpričuje njegova navdušeno pisana zgodovina, to nam kažeta z velikim trudom prirejene gledališki igri, to njegova knjiga o živinskih boleznih. Bolje ne morem završiti članka o Linhartovem delovanju in življenju, nego da navedem one stihe, katere je zložil naš nesmrtni Prešeren za Linhartov nagrobni spomenik l. 1840., ko so ga popravljali. Glase se:

Steze popustil nemškega Parnasa,
je pisal Kranja zgodbe star'ga časa.
Komu Matiček, Mic'ka, hči župana,
ki mar mu je slovenstvo, nista znana?
Slavile, dokler mrtvi se zbudijo,
domači boste ga Talija, Klijo.

Demon.

Noč. Tema črna . . . Les visok
do zvezd preplašenih štrli,
a vrh njega odprl oči
je demon krvavečih rok . . .

Strupen je teh oči pogled:
oskrnil je bogov svetost,
oskrnil je duhá prostost,
s krvjo lernejsko vžgal je svet!...

Vladimir.